

EDUCACIÓN PARA A SUSTENTABILIDADE SEN IGUALDADE DE XÉNERO?

Presidenta da Deputación de Pontevedra

María del Carmen Silva Rego

Coordinación:

María M. Álvarez Lires

Autoría:

María A. Lorenzo Rial

María M. Álvarez Lires

F. Xabier Álvarez Lires

Deseño:

Dubidú Estudio Gráfico

Ilustracións:

Alba Rego Pernas

Dirección técnica:

Servizo de Igualdade da Deputación de Pontevedra

Edita

Deputación de Pontevedra

ISBN: 978-84-8457-497-2

Impresión:

Gráficas Anduriña S.C.G.

Depósito Legal: PO 329-2020

Correo electrónico: marenfeminino@gmail.com

Esta proposta pertence ao conxunto de recursos didácticos gardados nesta maleta, que abordan seis temáticas diferentes e complementarias.

É posible adaptar os seus contidos ás diferentes etapas educativas, mesmo á de educación infantil.

O profesorado, segundo o seu criterio, ten a posibilidade de levar á aula algunha ou todas as actividades propostas, que se complementan cos contidos da web *Sustentabilidade en feminino*.

www.marenfeminino.campusdomar.gal

Como xa se mencionou anteriormente, o Cambio Ambiental Global xa está connosco e é preciso adaptarse a el e mitigalo. Os océanos están afectados polos fenómenos de cambio climático e acidificación oceánica, así como pola contaminación e a sobrepesca (ver proposta “Océanos en perigo!”). A especie humana é a causante desta situación.

Neste contexto xorde con forza a necesidade de protexer os océanos, pois como di a oceanógrafa Silvia Earle, “Sen océanos non hai vida. Sen azul non hai verde. Sen océanos nos existiríamos”.

Parafraseando a Elisaberh Mann: “Se queremos salvarnos, temos que salvar os océanos”.

Mais as preocupacións medioambientais veñen de lonxe. No que respecta ao século XX, tras a denominada crise do petróleo de 1979, xorde unha preocupación polo esgotamento dos recursos do planeta Terra e a Organización das Nacións Unidas (ONU) pon en marcha unha comisión mundial sobre desenvolvemento e medioambiente para estudar a situación. Irrompe, así, a idea de desenvolvemento sustentable.

Aínda que o século XX se caracterizou por un crecemento económico sen precedentes, a pobreza e as desigualdades están a afectarlles a moitas persoas, e en especial a aquelas que xa están nunha situación de vulnerabilidade. Os conflitos armados poñen de manifesto a necesidade de promover a paz. A crise económica e financeira mundial agocha un modelo de desenvolvemento económico insostible e

inxusto, baseado na obtención de beneficios a curto prazo. A crise alimentaria e a fame no mundo constitúen un problema cada vez máis grave. As pautas insostibles de produción e consumo están a ter importantes repercusións ecolóxicas, que poñen en perigo a sustentabilidade da vida no planeta.

Durante a Conferencia Mundial da UNESCO sobre a Educación para o Desenvolvemento Sustentable, Ban Ki-Moon, secretario xeral das Nacións Unidas, destacou:

“A sustentabilidade é a única maneira que temos de protexer os nosos valiosos clima e planeta; non hai plan B, xa que non hai planeta B”. UNESCO, 2014.

Ademais, na Declaración de Bonn da “Conferencia Mundial sobre Educación para un desenvolvemento Sustentable” de ONU-UNESCO, afirmase o seguinte:

“A igualdade entre homes e mulleres, con especial atención á participación na educación de nenas e mulleres, é un elemento decisivo para propiciar o desenvolvemento e a sustentabilidade”. Declaración de Bonn, 2009.

Que se entende por desenvolvemento sustentable?

A Comisión Mundial sobre Desenvolvemento e Medioambiente (ONU 1983-1987), presidida pola que fora primeira ministra norueguesa e, máis

tarde, directora da Organización Mundial para a Saúde, Grö Harlem Bruntland, elaborou o informe O noso futuro común e acuñou o termo desenvolvemento sustentable (DS):

“Un proceso de cambio no que a explotación dos recursos, a dirección dos investimentos e a orientación do cambio tecnolóxico e institucional, están en harmonía e aumentan o potencial actual e futuro para atender as necesidades e as aspiracións humanas; todo iso significa que o desenvolvemento do ser humano debe facerse de xeito compatible cos procesos ecolóxicos que sustentan o funcionamento da biosfera”.

Pero, é posible alcanzar o DS sen cambiar o modelo de desenvolvemento baseado nun crecemento ilimitado?

Os efectos antropoxénicos sobre o Sistema Terra son innegables e precísanse accións urxentes que contribúan á sustentabilidade, tanto desde o punto de vista científico experimental como educativo, político e económico, tal como establece a Convención Marco sobre o Cambio Climático de Nacións Unidas (2015). O Acordo de 2018 comprométese a seguir co Acordo de París, pero rebaixa as esixencias de 2015.

Para que a educación exerza o seu papel na procura do DS debe promover a innovación e a equidade; a igualdade de xénero ten que ser un elemento sempre presente. Neste sentido, estableceuse o Índice de Xénero e Medioambiente (EGI, IUCN, 2013), e a ONU, na Década da Educación para

o DS (2005-2014) e nos programas para o desenvolvemento (PNUD), facía explícitas as relacións entre ciencia-técnica-educación-sustentabilidade e xénero.

O interese pola Educación para a Sustentabilidade (EpS) aumentou notablemente, pero esta e a Educación Científica (EC) permanecen separadas e os plans de estudos universitarios europeos elaboráronse desde as disciplinas tradicionais, nas que a historia da ciencia e da técnica está practicamente ausente e a perspectiva de xénero é inexistente.

Para saber máis:

- [Biografía de Gro Harlem Brundtland](#), Organización Mundial da Saúde (OMS).
- Informe [Nuestro futuro en común ou Informe Brundtland](#) (en Español). ONU, 1987.
- [Convenio marco sobre o Cambio Climático](#), ONU, 2015.
- [Índice de Xénero e Medioambiente: Hacer las promesas realidad: la igualdad de género en la Agenda 2030 para el desarrollo sostenible](#). ONU Mulleres, 2018.
- [Conferencia Mundial de la UNESCO sobre la Educación para el Desarrollo Sostenible: Informe de la Conferencia elaborado por la Relatora General](#). UNESCO, 2015.
- [Declaración de Bonn](#). UNESCO, 2009.

Que é a Axenda 2030?

A Axenda do 2030 para o Desenvolvemento Sustentable, adoptada en setembro de 2015, aborda unha ampla variedade de desafíos globais: pretende erradicar a pobreza, reducir múltiples desigualdades cruzadas, abordar o cambio climático, contribuír á conservación do medio mariño, acabar cos conflitos e manter a paz.

Grazas aos esforzos incansables de entidades que defenden os dereitos das mulleres en todo o mundo, o compromiso da igualdade de xénero na Axenda 2030 é notable, amplo e transversal, porque se basea en compromisos e normas contidas na Declaración e na Plataforma de Acción e da Convención sobre a Eliminación de todas as Formas de Discriminación contra as Mulleres (CEDAW). Non hai lugar para as dúbidas: o desenvolvemento só será sustentable se os seus beneficios favorecen as mulleres e os homes; os dereitos das mulleres só se farán realidade se son parte dun esforzo máis amplo para protexer o planeta e garantir que todas as persoas poidan vivir con respecto e dignidade.

Obxectivo 14: Vida submarina

Os océanos do mundo, a súa temperatura, composición química, correntes e vida son o motor dos sistemas globais que fan que a Terra sexa un lugar habitable para os seres humanos e para o conxunto de seres vivos que nela habitan. A forma en que xestiona-

Fonte: <https://www.cultura.gal/es/evento/58356/161/65963>

mos este recurso vital é fundamental para a humanidade e para contrarrestar os efectos do cambio climático.

Os medios de vida de máis de 3.000 millóns de persoas dependen da biodiversidade mariña e costeira. Con todo, o 30 % das poboacións de peixes do mundo está sobreexplotado, e alcanzan un nivel moi por baixo do necesario para producir un rendemento sostible.

Os océanos tamén absorben ao redor do 30 % do dióxido de carbono, xerado polas actividades humanas, e rexistrouse un 26 % de aumento na acidificación dos mares desde o inicio da Revolución Industrial. A contaminación mariña, que provén na súa maior parte de fontes terrestres, chegou a ni-

veis alarmantes: por cada quilómetro cadrado de océano hai unha media de 13.000 anacos de desfeitos plásticos.

Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable xeran un marco para ordenar e protexer de xeito sustentable os ecosistemas mariños e costeiros da contaminación terrestre, así como para abordar os impactos da acidificación dos océanos. Mellorar a conservación e o uso sustentable dos recursos oceánicos a través do dereito internacional tamén axudará a mitigar algúns dos retos que afrontan os océanos.

En cifras:

75 %

O océano cobre tres cuartas partes da superficie da Terra e representa o 90 % do espazo vital do planeta en volume

200.000

O océano contén case 200.000 especies identificadas, pero as cifras reais poden ser de millóns

40 %

Ata un 40 % do océano vese moi afectado pola contaminación, as capturas de peixe esgotadas, a perda de hábitats costeiros e outras actividades humanas

30 %

O océano absorbe ao redor do 30 % do dióxido de carbono producido polos seres humanos, amortecendo os impactos do quecemento global

3 mil millóns

Máis de 3.000 millóns de persoas dependen da biodiversidade mariña e costeira para o seu sustento

3 mil millóns de dólares

A nivel global, o valor de mercado dos recursos e industrias mariñas e costeiras estímase en 3 millóns de dólares ao ano, ao redor do 5 % do PIB mundial

Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sustentable, ONU 2015.

Obxectivo 5: Igualdade de xénero

Poñer fin a todas as formas de discriminación contra as mulleres e nenas non é só un dereito humano básico, senón que ademais é crucial para acelerar o desenvolvemento sustentable. Demostrouse, unha e outra vez, que apoderar as mulleres e nenas ten un efecto multiplicador e axuda a promover o crecemento económico e o desenvolvemento a nivel mundial.

Desde 2000, a igualdade de xénero é un aspecto primordial do labor do PNUD, das súas alianzas, da ONU e do resto da comunidade global, e rexistráronse algúns avances extraordi-

narios. Hoxe asisten á escola máis nenas que hai 15 anos e na maioría das rexións logrouse a paridade de xénero en educación primaria. Ademais, as mulleres constitúen hoxe o 41 % da forza laboral remunerada non agrícola, en comparación co 35 % de 1990.

Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable apoiaranse nestes logros para garantir a fin da discriminación de mulleres e nenas en todo o mundo. Con todo, nalgunhas rexións aínda existen grandes desigualdades no mercado do traballo, onde a algunhas mulleres se lles negou sistematicamente o acceso igualitario ao emprego. Os obstáculos máis difíciles de superar e

que aínda persisten son a violencia e a explotación sexual, a división desigual do traballo non remunerado —tanto doméstico coma no coidado doutras persoas— e a discriminación na toma de decisións no ámbito público.

Garantir o acceso universal á saúde reprodutiva e sexual e outorgarlle á muller dereitos igualitarios no acceso a recursos económicos, coma terras e

propiedades, son metas fundamentais para conseguir este obxectivo. Hoxe, máis mulleres que nunca ocupan cargos públicos, pero alentarlle a máis para que se convertan en persoas líderes en todas as rexións axudará a fortalecer as políticas e as leis orientadas a lograr unha maior igualdade entre os sexos.

En cifras:

77 centavos

A nivel mundial, as mulleres gañan só 77 centavos por cada dólar que gañan os homes facendo o mesmo traballo

7 de cada 10

Ata 7 de cada 10 mulleres en todo o mundo experimentan violencia física ou sexual nalgún momento da súa vida

20 %

Menos do 20 % das persoas propietarias de terras do mundo son mulleres

750 millóns

En todo o mundo case 750 millóns de mulleres e pícaras casaron antes de facer 18 anos

2 de cada 3

Dous terzos dos países do mundo en desenvolvemento alcanzaron a paridade de xénero na educación primaria

22.8 %

Só o 22.8 % de todas as persoas parlamentarias nacionais era de mulleres en xuño de 2016, fronte ao 11.3 % en 1995

Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sustentable, ONU 2015

Obxectivo 4: Educación de calidade

Desde 2000 rexistrouse un enorme progreso na meta relativa á educación primaria universal. A taxa total de matrícula alcanzou o 91 % nas rexións en desenvolvemento en 2015 e a cantidade de nenas e nenos que non asisten á escola diminuíu case á metade a nivel mundial. Tamén houbo aumentos significativos nas taxas de alfabetización e máis pícaras que nunca asisten hoxe

á escola. Sen dúbida, trátase de logros notables.

Con todo, o progreso tamén foi difícil nas rexións en desenvolvemento debido aos altos niveis de pobreza, conflitos armados e outras urxencias. En Asia occidental e no norte de África os conflitos armados en curso aumentaron a proporción de nenas e nenos que non asisten á escola, o que constitúe unha tendencia preocupante.

Aínda que a África subsahariana conseguiu os avances máis notables na matriculación na escola primaria entre todas as rexións en desenvolvemento (de 52 % en 1990 ao 78 % en 2012), aínda hai grandes disparidades, especialmente entre as zonas rurais e urbanas. Pola súa banda, os nenos e as nenas dos fogares máis pobres teñen ata catro veces máis probabilidades de non asistir á escola que aquelas crianzas que proceden de familias con máis recursos.

O obxectivo de lograr unha educación inclusiva e de calidade para todas as

persoas baséase na firme convicción de que a educación é un dos motores máis poderosos e probados para garantir o desenvolvemento sustentable. Con este fin, dentro deste obxectivo búscase asegurar que todas as nenas e os nenos completen a súa educación primaria e secundaria gratuíta para 2030. Tamén se aspira a proporcionar acceso igualitario á formación técnica accesible e eliminar as disparidades de xénero e ingresos, ademais de lograr o acceso universal a unha educación superior de calidade.

En cifras:

91 %

A matriculación en educación primaria nos países en desenvolvemento acadou o 91 %

57 millóns

Aínda así, 57 millóns de nenos e nenas en idade de asistir á escola primaria permanecen fóra da escola, máis da metade desta cifra na África subsahariana

1 de cada 4

Nos países en desenvolvemento, unha de cada catro pícaras non asiste á escola

50 %

Aproximadamente a metade de todas as criaturas non escolarizadas en idade de asistir á escola primaria viven en zonas afectadas por conflitos

103 millóns

103 millóns de criaturas no mundo carecen de habilidades básicas de alfabetización, e máis do 60 % delas son mulleres

6 de cada 10

A nivel mundial, 6 de cada 10 nenas, nenos e adolescentes non conseguen un nivel de competencia mínima en lectura e matemáticas

OS RECURSOS MARIÑOS GARANTÍA DE FUTURO

Asegurar que todas as nenas e os nenos completen a súa educación primaria e secundaria gratuíta para 2030

A perspectiva de xénero está inserida na Axenda 2030?

Convén examinar os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable desde unha perspectiva de xénero, pois aínda que estes conteñen un obxectivo específico de igualdade de xénero, ocorre que a perspectiva de xénero debe ser transversal a todos os obxectivos e plans de acción. Neste sentido, o Índice de Xénero e Ambiente elaborou unha crítica argumentada ás insuficiencias e ausencias en materia de xénero nos citados obxectivos.

A continuación trataranse os obxectivos 4, 5 e 14.

Obxectivo 4. Educación de calidade

15 millóns de nenas en idade escolar nunca terán a oportunidade de aprender a ler e escribir na escola primaria, en comparación con 10 millóns de nenos.

Obxectivo 14. Vida submarina

A contaminación da auga doce e dos ecosistemas mariños ten consecuencias negativas nos medios de vida das mulleres e dos homes, na súa saúde e na saúde das súas fillas e fillos (algunhas destas consecuencias aparecen mencionadas na proposta de “Océanos en perigo!”).

Obxectivo 5. Igualdade de xénero

- En 18 países, os homes poden impedir legalmente que as súas mulleres traballen; en 39 países, as fillas non teñen os mesmos dereitos hereditarios que os fillos e 49 países carecen de leis que protexan as mulleres da violencia no fogar.

- O 19 % das mulleres e nenas de entre 15 e 49 anos experimentou violencia física ou sexual por parte da súa parella nos últimos 12 meses.
- Globalmente, 750 millóns de mulleres e nenas casaron antes do seu 18 aniversario e polo menos 200 millóns en 30 países sufriron mutilación xenital.
- As mulleres pasan 2,6 veces máis tempo que os homes no traballo doméstico e no coidado non remunerado.
- As mulleres ocupan só o 23,7 % dos asentos parlamentarios, un aumento de 10 puntos porcentuais desde 2000, aínda que está moi por baixo da paridade.
- Só un 52 % das mulleres casadas ou noutro tipo de unión son libres de tomar as súas propias decisións en relación coas relacións sexuais, o uso de anticonceptivos e os coidados de saúde.
- En todo o mundo, as mulleres representan só o 13 % do total de persoas que teñen terras agrícolas.
- As mulleres teñen menos probabilidades que os homes de ter un teléfono móbil e o seu uso da Internet é de 5,9 puntos porcentuais inferior ao deles.

No marco dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable, máis de 100 países tomaron medidas para controlar as asignacións orzamentarias en favor da igualdade de xénero, o contexto no que se deben desenvolver é complexo. Aínda que a desigualdade

foi recoñecida como un impedimento clave para o desenvolvemento sostible (DS), segundo a Asemblea Xeral das Nacións Unidas (2015), a tendencia cara á concentración crecente de ingresos e riqueza foi difícil de reverter. Logo dunha interrupción temporal no período inmediatamente posterior á crise, os ingresos das persoas máis ricas, un 1 % da poboación mundial, comezaron a crecer a un ritmo moito máis elevado que o resto da poboación. Estímase que en 2016 o 1 % máis rico da poboación posuía máis do 50 % da riqueza do mundo, o que significa un aumento do 44 % desde 2009. Segundo o Banco Mundial, a desigualdade entre países é agora superior a hai 25 anos.

Que é o Índice de Xénero e Ambiente? Por qué é importante?

Un referente mundial na vinculación entre xénero e medioambiente constitúeo a Unión Internacional para a Conservación da Natureza (IUCN), que leva máis de dúas décadas traballando neste ámbito e foi a creadora do Índice de Xénero e Medioambiente (EGI) no ano 2013. O mencionado índice utilízase para analizar o impacto das medidas adoptadas polos diversos países nos seus compromisos internacionais, así como o esforzo de moitas organizacións que loitan por promover un enfoque de equidade de xénero e o apoderamento das mulleres no ámbito ambiental. Durante as dúas últimas

As mulleres na conservación dos océanos

décadas establecéronse novos mandatos internacionais co propósito de que se teña moi en conta que a igualdade de xénero e o apoderamento das mulleres son dúas ferramentas fundamentais para a toma de decisións ambientais e o DS. Pero, a falta dun mecanismo de control e cuantificación do progreso de cada país, cada un deles contribuíu á escasa ou nula aplicación destes mandatos.

Os datos resultantes da aplicación do EGI axudarán aos gobernos de cada país e á sociedade en xeral a avaliar o seu progreso e identificar cales son as carencias no logro da igualdade de xénero contextualizada no ambiente. O EGI analiza moitos parámetros sociopolíticos coma os dereitos básicos e a participación das mulleres en políticas ambientais, o sustento, a educación, a estabilidade política do país e a conservación da biodiversidade, entre outros moitos aspectos. Ata o momento analizáronse 72 países, entre os que España ocupaba unha oitava posición (con datos de 2011) pero, desafortunadamente, o noso país descendeu substancialmente en catro anos en todos os

índices de igualdade e, en especial, nos de igualdade de xénero, tal como salientou o informe da ONU de 2015, a través do grupo de traballo sobre a cuestión da discriminación contra a muller na lexislación e na práctica, no que se afirma que as políticas de austeridade en España teñen un efecto grave e desproporcionado nas mulleres.

O Informe sobre Índice de Xénero e Ambiente sinala que a maior parte dos ODS carece de indicadores específicos de xénero. Este é o caso, por exemplo, dos obxectivos sobre auga e saneamento, industria e innovación, consumo sustentable, enerxía e medio ambiente (océanos e ecosistemas terrestres). Unha das causas que se apuntan é a imposibilidade de realizar un seguimento real dos avances en materia de igualdade, xa que isto suporía a recompilación de datos de xénero recollidos de forma periódica, algo que non existe.

Algúns exemplos de que o impacto do cambio ambiental global é diferente entre mulleres e homes son os seguintes:

a VOZ das mulleres que teñen O MAR COMO MEDIO DE VIDA

- Algunhas das consecuencias do cambio climático están relacionadas cos grandes cambios na temperatura terrestre e nos corpos de auga, o que está a aumentar a frecuencia e intensidade dos fenómenos meteorolóxicos extremos e os desastres naturais, incluíndo secas, incendios e inundacións. O impacto disto é maior sobre as mulleres e as crianzas, xa que é 14 veces máis probable que morran durante un desastre que os homes. Os medios de vida das mulleres tamén se ven afectados polas consecuencias negativas do cambio climático, incluída a diminución do rendemento dos cultivos e bosques.
- O impacto do aumento do CO₂ (ver proposta “Océanos en perigo!”) nos océanos tamén está a provocar a súa acidificación, que afecta negativamente á captura de organismos mariños e, se temos en conta que a maior parte das persoas que traballan nos oficios artesanais do mar é de mulleres, estas serán as primeiras en sufrir as consecuencias.
- En todo o mundo as mulleres son as encargadas (ODS 7 e 15) da recollida e abastecemento de auga ás comunidades (ODS 6) e xogan un papel moi importante nas actividades pesqueiras de pequena escala e comercialización de alimentos de orixe mariña (ODS 14). En todas estas áreas a degradación causada polo cambio climático debido á acción do ser humano deberá ser abordada. É necesario que se tomen urxentemente medidas de mitigación para protexer a saúde e os medios de subsistencia de todas as persoas prexudicadas polo cambio climático.

Para saber máis:

[Pacto de medios “Demos o paso pola igualdade de xénero”](#). ONU Mulleres, 2018.

ACTIVIDADES

1. Aprender oceanografía para saber como conservar e protexer os mares e océanos.

Para a realización desta actividade imos necesitar unha tableta (con An-

droid, Windows ou iOS) na que poder descargar a aplicación Medclíc Kids.

Medclíc Kids é unha aplicación educativa dirixida a fomentar vocacións tecnocientíficas entre nenas e nenos, desenvolvida polo Sistema de Observación e Predición Costeira das Illas Baleares (SOCIB) no marco do proxecto MEDCLIC.

Consiste nunha escena interactiva na que se propoñen enigmas, xogos de memoria e vocabulario relacionado coa oceanografía. A través dela pódense aprender aspectos das tecnoloxías mariñas que usaron, entre outras, Sylvia Earle e Ángeles Alvariño.

Na imaxe da aplicación podemos ver diferentes ferramentas de traballo das oceanógrafas, así como o barco no que viaxan e traballan.

Vídeo Ilustrativo da aplicación:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=15&v=V3H9OsLqyYM

Neste recurso web tamén podemos aprender que é a oceanografía e en que consiste o traballo das oceanógrafas (ver proposta sobre investigadoras mariñas): <http://medclíc.es/es/oceanografia/ciencia/>

2. Creación dun GIF.

Hai dúas posibilidades para realizar esta actividade:

- Recoller imaxes das propostas anteriores e crear un vídeo resumo do traballo realizado, de maneira que llelo poidamos ensinar ao resto de persoas.
- Visitar unha praia ou o traballo de mulleres vinculadas ao mar e sacar fotos que poidan mostrar algúns dos problemas aos que nos referimos.

Recursos para crear GIF:

- Aplicacións web para crear GIF animados a partir de imaxes: [Gickr](#) ou [Makeagif](#).
- Aplicacións móbiles para crear GIF animados no móbil: [Gifx](#) (para iOS) e [GIPHY CAM](#) (para Android), por exemplo.
- Ferramenta en liña para crear GIF animados a partir dun vídeo: [Bloggif](#) ou [EZGIF](#).

3. Pódese pensar nun desenvolvemento sustentable real e efectivo con perspectiva de xénero?

Para a realización desta actividade, imos partir da visualización e análise da conferencia de Yayo Herrero sobre ecofeminismo, dispoñible en <https://www.youtube.com/watch?v=Eq-jyslgnls>

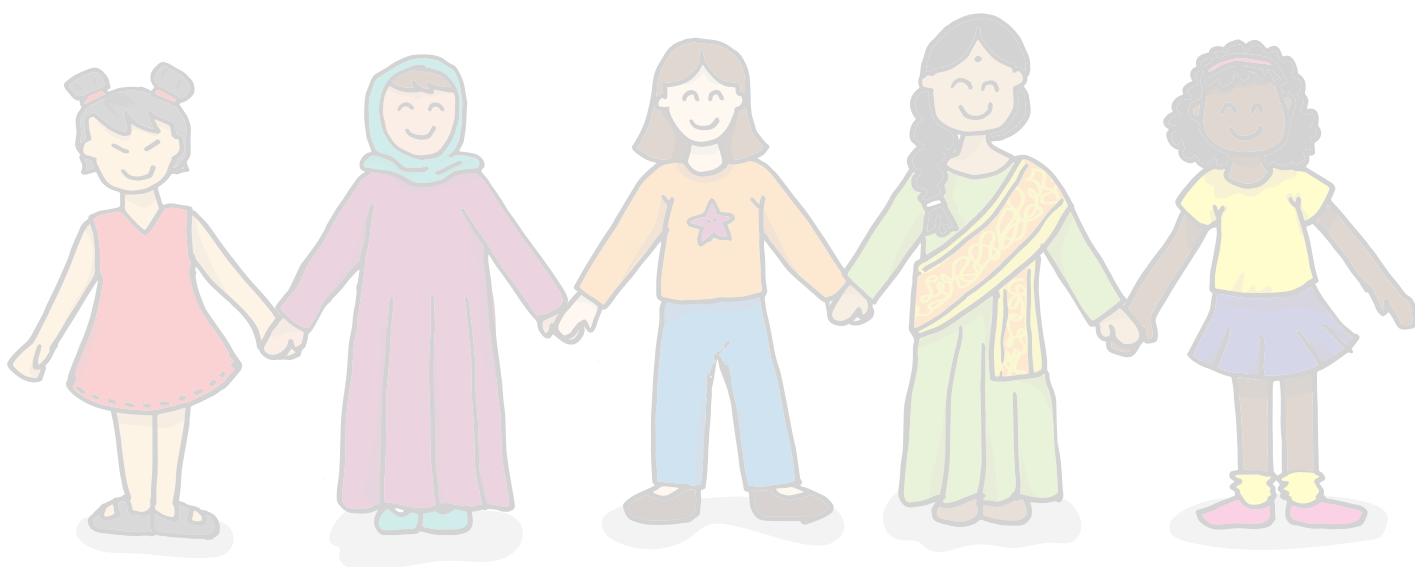
O título da conferencia é “Axenda 2030, unha mirada desde o ecofeminismo”.

- A partir do vídeo, debes realizar unha reflexión sobre as posibilidades de contribuír á consecución dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable.
- Que medidas se poden poñer en marcha no centro educativo e na casa para que esta oportunidade non quede pechada na escola.
- Redacción e presentación dunha carta no Concello para que coñezan as medidas que estades a deseñar e que ides desenvolver no marco dos ODS, así como para recordar a importancia de que a escola, as familias e as institucións colaboren e traballen conxuntamente.

SE VOS GUSTARON AS ACTIVIDADES CONTIDAS NESTA PROPOSTA PODEDES CONSULTAR:

- **OS OCÉANOS. O PLANETA AZUL**
- **OCÉANOS EN PERIGO**
- **REDEIRAS, SALGA E CONSERVA. UN TRABALLO DE MULLERES**
- **O MARISQUEO A PÉ. UN TRABALLO DE MULLERES**
- **INVESTIGADORAS MARIÑAS. SAÍNDO DA SOMBRA**

www.marenfeminino.campusdomar.gal

Escanea o
QR para ir
á ligazón